

Є.В. АФАНАСЬЄВ, д-р екон. наук, проф., І.Є. АФАНАСЬЄВ, канд. екон. наук, ст. викладач,  
В.Є. БАНДУРЧЕНКО, магістр, Криворізький національний університет

## МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ ЕФЕКТИВНІСТЮ РЕЗУЛЬТАТІВ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАЛІЗОРУДНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Забезпечення ефективного управління підприємствами в сучасних умовах ринкової економіки стає все більш складною проблемою, оскільки їх функціонування відбувається в динамічному зовнішньому середовищі, де підприємство відчуває на собі багатовекторний вплив факторів, не завжди передбачуваних ринкових перетворень. При цьому, використання узагальнюючих показників ефективності виробництва, де попередньо не достатньо чітко вирішене завдання визначення оптимальної області маневрування ресурсами підприємства зменшується ефективність їх використання, ігнорується можливість варіантної постановки урахування області маневрування ресурсами, що забезпечує виконання оптимальної програми випуску продукції. Зокрема, це стосується дещо узагальненої оцінки ефективності економічних результатів операційної діяльності підприємства за ресурсно-витратним підходом. [1, с. 37-38].

Враховуючи те, що економічна цінність запасів мінеральної сировини визначається сукупністю багатьох показників, серед яких – геологічні, технологічні, гірничотехнічні, географічні, організаційно-технічні, а основою для їх співставлення є економічні, то кондиції на запаси залізорудної сировини (ЗРС) є синтезуючими показниками їх геолого-економічної оцінки. Обґрунтування кондицій потребує доволі складного механізму аналітичного опрацювання різноманітних взаємопов'язаних гірничо-геологічних та техніко-економічних параметрів, для виявлення оптимальних варіантів оконтурення і оцінки корисних копалин. Оптимальні кондиції повинні забезпечувати максимально повне використання надр та високу економічну ефективність експлуатації родовищ з урахуванням уточнення розвіданих запасів ЗРС [2, с. 336-340]. При цьому, одним з найбільш вагомих критеріїв проблеми раціонального планування розвитку залізорудного підприємства (ЗРП) приймається його рентабельність, що, зокрема, забезпечується на підґрунті раціонального управління собівартістю виробництва товарного концентрату.

У такому разі принципове значення мають науково-методичні підходи до організації статистичних випробувань у дослідженні потенційно можливих варіантів збільшення виходу концентрату з наявних обсягів ресурсів ЗРС і зменшення витрат на його виробництво шляхом досягнення максимально можливих рівнів продуктивності обладнання в циклі подрібнення та збагачення руди відповідно індивідуальних режимів технологічних ліній з обмеженими виробничими потужностями дробильно-збагачувального обладнання (ДЗО). Кількість завдань в алгоритмі механізму управління рівнем економічної ефективності результатів операційної діяльності ЗРП практично не обмежена. На I-му етапі здійснюється процедура статистичних випробувань відносно масиву значень якісних характеристик ЗРС та виходу концентрату. Визначаються можливі варіанти матриці витрат випуску товарного концентрату. На II-му етапі вирішується задача оптимізації виробництва концентрату методом лінійного програмування (задача стохастичного програмування). На III-му етапі здійснюються процедури моделювання: приросту обсягів виробництва товарного концентрату, приросту економічного результату і величини зменшення витрат. На IV етапі здійснюється прогнозування значень продуктивності й рентабельності. На V етапі, як узагальнення результатів попередніх етапів, здійснюється оцінка показника ефективності витрат, пов'язаних з операційною діяльністю підприємства. Пропонований підхід декомпозиції завдань оперативного менеджменту ЗРП забезпечує високу адаптивність моделей прогнозування, має потужні інтерактивні засоби налагодження.

### Список літератури

1. Афанасьєв Є.В. Удосконалення механізму управління економічною ефективністю результатів операційної діяльності залізорудного підприємства / Є.В. Афанасьєв, І.Є. Афанасьєв, К.О. Меленцова // Причорноморські економічні студії. – 2018. – Вип. 31. – С. 37-41.
2. Афанасьєв І.Є. Удосконалення методичних підходів до визначення показників економічної ефективності функціонування гірничозбагачувальних підприємств / В.Я. Нусінов, І.Є. Афанасьєв // Економічний аналіз: зб. наук. пр. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2013. – Т. 13. – С. 334-342.